

Babicz, Józef

"Pieriepiska Aleksandra Humboldta z uczonymi i gosudarstwiennymi diejatelami Rossiji", Moskwa 1962 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 8/3, 441

1963

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Pieriepiska Aleksandra Gumboldta z uczonymi i gosudarstwiennymi diejatielami Rossiji. Izdatielstwo Akademii Nauk SSSR, Moskwa 1962, s. 223.

Zapoczątkowana z okazji 100-lecia śmierci wielkiego przyrodnika i geografę Aleksandra Humboldta międzynarodowa akcja uporządkowania źródeł do jego biografii i działalności przynosi owoce w postaci wciąż nowych publikacji. Jej rezultatem jest również Korespondencja Aleksandra Humboldta z uczonymi i działaczami państwowymi Rosji. Zawiera ona 100 najbardziej interesujących listów, z których 42 opublikowano po raz pierwszy. Jest to mniej niż połowa ogólnej liczby listów wymienionych pomiędzy Rosjanami a Humboldtem, które są przechowywane w archiwach radzieckich. Już na tej podstawie można przypuszczać, że przygotowane przez Komisję Humboldtowską w Berlinie wydanie korespondencji wybitnego Niemca z całym ówczesnym światem nauki i kultury będzie imponujące.

Korespondencja pochodzi głównie z okresu przygotowań do podróży po Imperium Rosyjskim w 1829 r., z roku 1830, a także z okresu późniejszego. Poprzedzona została arykułem W. A. Jesakowa, w którym omówione zostały *Naukowe związki Humboldta z Rosją*. Podnosi to jeszcze wartość publikacji, zawierającej cenny materiał dla historyka nauki i kultury, a ukazującej cały wachlarz zagadnień nurtujących rząd, geografów i geologów rosyjskich tego okresu.

U polskich czytelników szczególne zainteresowanie wzbudzi list Humboldta do Zeliga Słonimskiego (1810—1880), dziadka współczesnego nam wybitnego poety i pisarza Antoniego Słonimskiego. Zelig Słonimski, dyrektor szkoły rabinów w Żytomierzu, znany z prac astronomicznych i matematycznych (za które otrzymał premię z funduszu Demidowa w Petersburgu), napisał biografię Humboldta w języku hebrajskim, wysyłając mu ją w darze w 88 rocznicę urodzin. Humboldt, dowiedziawszy się bliższych danych o Słonimskim, napisał do niego ów pełen serdecznej wdzięczności list, w którym wyraził się z uznaniem o jego „pięknych pracach naukowych”.

Józef Babicz

Feliks Jasiński, *Pisma*. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1961, t. I, s. 574, t. II, s. 348.

Niedawno, we wrześniu 1956 r., obchodziliśmy setną rocznicę urodzin polskiego uczonego Feliksa Jasińskiego (1856—1899)¹, który wniósł wielki wkład w dziedzinę teorii wyboczenia i w ogóle nauki o wytrzymałości materiałów.

Postać Feliksa Jasińskiego była i jest stosunkowo mało znana szerszemu ogółowi, toteż dobrze się stało, że powołana przez PAN specjalna komisja, która zorganizowała też obchód wrześniowy w 1956 r., doprowadziła do wydania pierwszego w Polsce zbioru pism Jasińskiego w dwóch starannie wydanych, okazałych tomach. W skład komisji wchodził wybitni uczeni polscy, a przewodniczył im prof. W. Wierzbicki. Redaktorem naczelnym *Pism* był prof. J. Mutermilch.

W tomie pierwszym, po krótkiej przedmowie, wstępie *Od redakcji* oraz szczegółowym rysie życia i działalności naukowej i inżynierskiej Jasińskiego został omówiony jego wkład do nauki światowej. Jest to nowa wersja artykułu prof. W. Wierzbickiego, który ukazał się poprzednio w „Kwartalniku Historii Nauki i Techniki”².

¹ Por. sprawozdanie z obchodu rocznicy. „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki”, nr 1/1957.

² *Wkład Feliksa Jasińskiego do nauki światowej*, nr 3/1956. Artykuł ukazał się też w „Archiwum Mechaniki Stosowanej”, nr 3/1956.